

Utprøving iPadOS

1. Diktering

- a. Gå inn i «innstillinger»
- b. Trykk på «generelt» (Merk at dikteringsfunksjonen ikke ligger i tilgjengelighetsmenyen)
- c. Trykk på «tastatur»
- d. Skru på «diktering»
- e. Gå inn i en app hvor du kan skrive og trykk på et inntekstingsfelt
- f. Trykk på «mikrofonen» ved siden av «mellomrom» og dikter inn tekst

2. Les opp funksjon

- a. Gå inn i «innstillinger»
- b. Trykk på «tilgjengelighet»
- c. Finn kategori «syn»
- d. Trykk på «opplest innhold»
- e. Aktivere «les opp skjerm» og «les opp markering»
- f. Åpne en side med tekst i
- g. Les opp hele skjermen med å dra to fingre nedover fra toppen av skjermen
- h. Marker et stykke tekst, trykk på den markerte teksten, velg «les opp» fra valglinjen

3. Fargefilter

- a. Gå inn i «innstillinger»
- b. Trykk på «tilgjengelighet»
- c. Finn kategori «syn»
- d. Trykk på «skjerm og tekststørrelse»
- e. Trykk på «fargefilter»
- f. Aktiver «fargefilter»
- g. Velg et av filtrene
- h. Se hvordan de forskjellige filtrene påvirker «blyantrekken» med filter av og på.
- i. Gå til en nettside/annet med flotte farger
- j. Prøv nettsiden/annet med forskjellige fargefiltre

Blir du ferdig med alle oppgavene, prøv ut andre funksjoner i tilgjengelighetsmenyen.

Utprøving Chrome

1. Diktering

- a. Trykk på notifikasjons-/statusfeltet
- b. Trykk på tilgjengelighetsikonet
- c. Trykk deretter på tannhjulet oppe til høyre for å åpne tilgjengelighetsinnstillinger
- d. Trykk deretter på «administrer tilgjengelighetsfunksjoner»
- e. Finn kategori «tastatur og innskrivning av tekst»
- f. Skru på diktering (snakk for å skrive)
- g. Nå har du et mikrofonikon i oppgavelinjen
- h. Gå inn i et program hvor du kan skrive
- i. Trykk på mikrofonen som ligger i oppgavelinja, og dikter

2. Lupe

- a. Trykk på notifikasjons-/statusfeltet
- b. Trykk på tilgjengelighetsikonet
- c. Trykk deretter på tannhjulet oppe til høyre for å åpne tilgjengelighetsinnstillinger
- d. Trykk deretter på «administrer tilgjengelighetsfunksjoner»
- e. Finn kategori «skjerm»
- f. Aktiver den dannede lupen
- g. Juster dokket zoomnivå til 2x
- h. Benytt den dannede lupen i et annet program
- i. Følg stegene over for å skru av den dannede lupen

3. Slå på tekstopplering

- a. Trykk på notifikasjons-/statusfeltet
- b. Trykk på tilgjengelighetsikonet
- c. Trykk deretter på tannhjulet oppe til høyre for å åpne tilgjengelighetsinnstillinger
- d. Trykk deretter på «administrer tilgjengelighetsfunksjoner»
- e. Finn kategori «tekst til tale»
- f. Slå på «tekstopplering»
- g. Nå har du et ikon for tekstopplering på oppgavelinja
- h. Gå til et nettsted
- i. Trykk på ikonet, og trykk på et område med tekst på skjermen din får å få teksten opplest
- j. Du kan også markere ønsket tekst og trykke «søk + s» for å få opplest mer enn bare et felt av gangen

Blir du ferdig med alle oppgavene, prøv ut andre funksjoner i tilgjengelighetsmenyen.

Utprøving Android

NB. Menystrukturer og innhold kan variere på enheter som kjører Android!

1. Diktering (Tale i Android er Google)

- a. Diktering i Android krever ingen valg i tilgjengelighetsmenyen.
- b. Trykk på et felt som kan skrives i, slik at skjermtastaturet blir synlig.
- c. Trykk på dikteringsikonet øverst på skjermtastaturet, dette startet dikteringen.
- d. Åpne et tekstdokument og bruk diktering.

2. Tekst til tale (dette krever nedlastning av gratis tilgjengelighetsmeny «tilgjengelighetspakke for Android» som du laster ned i Google Play).

- a. Gå inn i «innstillinger»
- b. Trykk på «tilgjengelighet»
- c. Trykk på «installerte tjenester».
- d. Trykk på «tekstopplesning» og skru den på.
- e. Følg instruksjonene du får der for å benytte tekstopplesning.
- f. Bruk så tilgjengelighetsikonet nederst til høyre for å åpne meny for tekstopplesning.

3. Forstørrelse

- a. Gå inn i «innstillinger»
- b. Trykk på «tilgjengelighet»
- c. Trykk på kategori «synlighetsforbedringer»
- d. Slå på «størrelsesvindue»
- e. Endre størrelsen på vinduet med å trykke på «sort firkant»
- f. Endre zoomnivå med å knipe to fingre inn eller ut (ordinær zoom)
- g. Bruk fingeren til å bevege zoomvinduet
- h. Trykk på «tilgjengelighetsikonet» nederst på skjermen. Dette skjuler/åpner zoomvinduet.
- i. Gå til en nettside/annet, trykk på tilgjengelighetsikonet for å hente fram igjen zoomvinduet.
- j. Benytt zoomvinduet i nettsiden/annet
- k. Trykk på krysset øverst til høyre for å skru av forstørrelse

Blir du ferdig med alle oppgavene, prøv ut andre funksjoner i tilgjengelighetsmenyen.

Utprøving Windows

1. Zoom med linse

- a. Trykk på start/Windows-ikon
 - b. Trykk på innstillinger/tannhjul
 - c. Trykk på «Hjelpemiddel» (Tilgjengelighetsmenyen i Windows heter Hjelpemiddel).
 - d. Finn kategori «Syn» og trykk på «fargefiltre»
 - e. Aktiver «fargefiltre»
 - f. Trykk på det forskjellige fargefiltrene og se hvordan de endrer fargespekteret i sirkelen nederst
 - g. Vel et filter og åpne en nettside for å se hvordan det ser ut
 - h. Følg instruksjonen over for å skru fargefiltre av
-
- i. Marker et stykke tekst, trykk på den markerte teksten, velg «les opp» fra valglinjen

2. Fargefilter

- a. Trykk på Start/Windows-ikon
- b. Trykk på innstillinger/tannhjul
- c. Trykk på «hjelpemiddel» (Tilgjengelighetsmenyen i Windows heter Hjelpemiddel).
- d. Finn kategori «Syn» og trykk på «forstørrelsesprogram»
- e. Trykk på «fargefilter»
- f. Aktiver «fargefilter»
- g. Velg et av filtrene
- h. Se hvordan de forskjellige filtrene påvirker «blyantrekken» med filter av og på.
- i. Gå til en nettside/annet med flotte farger
- j. Prøv nettsiden/annet med forskjellige fargefiltre

Hjelpemiddelsenteret i Windows har ikke norsk diktering og heller ikke mulighet til å skru på funksjon for opplest innhold (utover skjermleser).

Derimot finnes det mange programmer, for eksempel Microsoft- word, edge, onenote m.m, som har funksjoner for oppløsing av tekst og diktering.

3. Les opp tekst

- a. Åpne Microsoft Edge
- b. Gå til valgfri nettside
- c. Trykk på «innstillinger og mer», som vises som tre prikker i øvre høyre hjørne
- d. Trykk på «les høyt»
- e. I menyen som dukker opp kan du starte, stoppe og manøvrere i teksten. Under taleinnstillinger kan du endre tale hastighet og stemme

4. Diktering

- a. Åpne word
- b. Åpne tomt dokument
- c. Trykk på dikteringsikonet øverst til høyre
- d. Dikteringen har nå startet
- e. Stopp dikteringen ved å trykke på ikonet
NB! Norsk diktering er et forhåndsversjonsspråk, og vil bli bedre jo mer det blir brukt.
Dette ble lansert i oktober.

Blir du ferdig med alle oppgavene, prøv ut andre funksjoner i tilgjengelighetsmenyen.